

Gerbiamas Seimo nary,

V. Kvedaro nuotr. „Lietuvos žinios“

Seimo plenariniame posėdyje bus svarstomas Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 4 straipsnio 3 dalies ir 11 straipsnio 1 ir 2 papildymas, kuriais numatoma leisti privačioje žemėje atstatyti sodybas buvusiems savininkams ir jų pirmos, antros ir trečios eilės įpėdiniais, tam tikslui atidalijant privataus miško valdą. Dėl šių galimų sprendimų yra labai sunerimusios Lietuvos aplinkosauginės organizacijos, nes, prisidengiant gražiais motyvais kompensuoti patirtas praeities skriaudas tremtiniais, būtų:

- įteisinama galimybė stichiškam miškų urbanizavimui patraukliausiose teritorijose, užprogramuotos naujos konfliktinės situacijos, sukurtos įstatymų apėjimo landos;
- išskiriant tam tikrą grupę (šiuo atveju - privačių miškų savininkus) pažeidžiamos kitų žmonių teisės ir lūkesčiai.

Todėl mes prašome nepritari ti įstatymo pataisai, kuri tenkina kelių šimtų, o gal tik kelių dešimčių piliečių interesus visos visuomenės interesų sąskaita.

Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalis nustato, kad miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis tik šiame įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais. Toks įstatyme įtvirtintas išimtino principas, ypač atsižvelgiant į miško, kaip išimtinę reikšmę turinčios nacionalinės vertybės, ypatingą teisinį statusą, reiškia, kad miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejai turi būti itin reti, proporcingi, atitikti viešąjį interesą. Tuo tarpu, buvusių sodybų atstatymas be reikiamų teisinių saugiklių sukuria prielaidas stichiškam urbanizacijos proveržiams teritorijose, ypač paupiuose ir paežerėse, kuriose urbanistinė plėtra nėra ir neturėtų būti numatyta, apriboja visuomenės prieinamumą prie miškų ir jo išteklių naudojimą. Įstatymo papildyme nėra aiškiai nurodoma koku būdu patvirtinti sodybos miške buvimo faktą. Jau dabar praktikoje yra daug pavyzdžių, kai, sodybos “buvimas” yra pripažįstamas “liudininkų” parodymais ar nevienareikšmiškai traktuojamais archyviniais dokumentais.

Pažymime, kad Seime svarstomas miškų įstatymo projektas įteisintų dar didesnę nelygiateisiškumą: 1) neįvertinta ta dalis savininkų, kurių sodybos buvo dabartiniuose valstybės valdomuose miškuose, užstatytos kitais pastatais ar yra strateginių objektų teritorijose; 2) dalis žmonių negali atkurti savo nuosavybės teisių vien todėl, kad žemė jau yra išdalinta kitiems ir įteisinta; 3) neatmestina, kad dalis tų sunykusių sodybų buvo parduotos, perleistos ar užrašytos testamentu ir jų buvę savininkai jau nepasinaudos šia galimybe; 4) neįvertinta, kad statyti galima savininko vardu ir po to sėkmingai parduoti ir t.t. Todėl atsižvelgiant į teisingumo ir lygiateisiškumo principus bei teisėtus tremtinių lūkesčius siūlytume, kad norintiems pasistatyti naujus gyvenamuosius statinius būtų sudaryta galimybė turimą miško valdą iškeisti į laisvą žemės ūkio paskirties žemę, kur tai nėra draudžiama. Tai atitiktų šiuo metu įstatymiškai galiojančią žemės ūkio praktiką, neskatintų nepageidautinos stichinės urbanizacijos jautriose gamtinėse teritorijose ir užtikrintų visuomenės interesų paisymą.

Neabejotina, kad esamos projekto nuostatos neatitinka racionalaus miškų naudojimo, apsaugos bei bioįvairovės išsaugojimo principų. Todėl, remiantis aukščiau paminėtomis priežastimis, tokių siūlomų Miškų įstatymo nuostatų pakeitimų negalime traktuoti kitaip nei bandymu legalizuoti statybas miškuose, imituojant jautrių visuomenei klausimų sprendimą, ir vienareikšmiškai pasisakome prieš jų įteisinimą.

Todėl prašome nepritari Seimo narės D. Bekintienės teikiamam Miškų įstatymo projektui(XIP - 4203(2)) ir nesukurti naujo precedento miškų ir paežerių urbanizavimui bei taip apriboti bendro intereso tenkinimą.

Visuomeninės aplinkosauginės organizacijos:

Lietuvos aplinkosauginių nevyriausybinių organizacijų koalicija - Kęstutis Navickas

Lietuvos Žaliųjų judėjimas - Rimantas Braziulis

Judėjimas „Už gamtą“ - Algirdas Knystautas

Ekologinis klubas „Žvejonė“ – Erlandas Paplauskas

Pilaitės bendruomenė – Vytautas Pelakauskas

Lietuvos
aplinkosauginių nevyriausybinių
organizacijų koalicija

